

## از آموزش تا استقلال

روایتی از توانمندسازی زنان در مرکز رویش شاهنامه



در کویچه پس کویچه های حاشیه شهر، جایی که دسترسی به آموزش های حرفه ای و فرصت های شغلی محدود است، مراکز شکل گرفته اند که با هدف توانمندسازی زنان و ارتقای سطح زندگی آنان فعالیت می کنند. این مراکز، با ارائه آموزش های عملی و حمایت های مداوم، نقش در خورتوجهی در شکوفایی استعدادها و ایجاد فرصت های شغلی برای زنان در مناطق محروم ایفا می کنند. خانم شجاعی نیا، پیشران مرکز رویش شاهنامه، در گفت و گو با ما تجربه فعالیت در یکی از این مراکز را به تصویر می کشد و به بررسی نقاط قوت، ضعف ها و زنجیره ارزش خلق شده توسط آن می پردازد.

### نقطه تمایز مراکز رویش با دیگر مراکز آموزشی چیست؟

آموزش در مراکز رویش با هدف توانمندی سازی بانوان برنامه ریزی شده است. در این فضا فرش بافی، با ارائه آموزش های عملی و کارگاهی، فراتر از آموزش صرف عمل می کند. در این مرکز، زنان ضمن یادگیری فنون فرش بافی، مهارت های زندگی، کارگروهی و مدیریت زمان را نیز فرامی گیرند. این آموزش ها فقط به منظور کسب درآمد نیست، بلکه به منظور توانمندسازی زنان و افزایش اعتماد به نفس آن ها طراحی شده است. کسب درآمد از همان ابتدای ورود به مراکز عملیاتی می شود. در فصل هایی مانند زمستان که فرصت های شغلی فصلی محدود می شود، این مراکز نقش حیاتی در تأمین درآمد و پرکردن اوقات فراغت زنان ایفا می کنند.

### چه برنامه هایی برای تغییر نگرش منفی به کار و جذب نسل جوان به کار گرفته شده است؟

یکی از نکات در خورتوجه در این مرکز، تلاش برای تغییر دیدگاه منفی درباره فرش بافی در میان نسل جوان است. بسیاری از زنان حاضر در مرکز، از خاطرات تلخ دوران کودکی خود از اجبار به کار و محرومیت از تحصیل سخن گفته اند. اما در این مرکز، با ایجاد فضایی شاد و دوستانه، همراه با مسابقات و برنامه های تفریحی، تلاش می شود تا این خاطرات منفی جای شان را به تجربیات مثبت و لذت بخش بدهند. این رویکرد به جذب کودکان و نوجوانان در این هنر و تغییر نگرش آن ها به فرش بافی به عنوان هنری اصیل و ارزشمند کمک شایانی می کند.

به موفقیت هنرجویان دارد. علاوه بر این، مرکز در تلاش است تا با گسترش آموزش به زمینه های مرتبط، مانند پرداخت فرش یا دوروبافی، مهارت هنرجویان را به طور مداوم ارتقا دهد.

### به صورت موردی از نقاط قوت مراکز رویش بگویید.

آموزش عملی و کارگاهی، حمایت مداوم و پیگیری هنرجویان، ایجاد انگیزه و افزایش اعتماد به نفس، ایجاد زنجیره کامل از آموزش تا اشتغال، گسترش آموزش به زمینه های مرتبط، توجه به جنبه های اجتماعی و رفع مشکلات فرهنگی.

### چه اقدامی در تشویق زنان محله برای فعالیت در این مراکز پیشنهاد می دهید؟

محدودیت دسترسی به برخی مناطق دور افتاده یکی از مشکلات اصلی زنان است. به ویژه در منطقه شاهنامه که بسیاری از زنان از مناطق اطراف به مرکز می آیند، حل مسئله حمل و نقل می تواند تأثیر زیادی در استقبال آن ها داشته باشد.

### چرخه تولید محصول و خلق ارزش در این مرکز را شرح می دهید؟

این مرکز آموزشی، زنجیره کاملی از آموزش تا اشتغال را ارائه می دهد. ابتدا هنرجویان آموزش های مقدماتی را فرامی گیرند و سپس با دریافت دستمزد، در پروژه های کوچک تر شرکت می کنند. به تدریج، با افزایش مهارت، به پروژه های پیچیده تر و با دستمزد بالاتر می پردازند. هدف نهایی، تربیت استادکار است، نه فقط قالیباف. این یعنی فراتر رفتن از مهارت صرف بافت و کسب دانش در مدیریت، بازاریابی و راه اندازی کسب و کار.

### چه برنامه هایی برای ارتقای مستمر مهارت های آن ها در نظر گرفته شده است؟

فعالیت مرکز به آموزش محدود نمی شود. حمایت از هنرجویان پس از اتمام دوره نیز ادامه دارد. بازدیدهای مرتب از هنرجویانی که در منزل فعالیت می کنند، ارائه مشاوره و رفع مشکلات فنی، از جمله اقداماتی است که نشان از تعهد بلندمدت مرکز

هادی شاکری؛ پیشران فعال در مرکز رویش رباط طرق

## آموزشی که به توانمندسازی منتهی می شود



مستقل و با استفاده از امکانات خود، به فروش محصولات خود می پردازند.

### الگوی آموزش عملیاتی

شاکری اقداماتی را که برای توانمندسازی بانوان در مجموعه های رویش پیگیری می شود، الگوی آموزش عملیاتی می داند او پیشنهاد می کند با افزایش مدت زمان قرارداد تا به تولیدکنندگان فرصت بیشتری برای برنامه ریزی و توسعه فعالیت های خود داده شود.

وی همچنین بر ضرورت فراهم کردن فضای بزرگ تر برای گسترش فعالیت های مرکز و جذب مهارت آموزان بیشتر تأکید می کند. به عقیده شاکری، افزایش تعداد این مراکز با حمایت شهرداری، باعث استقبال بیشتر زنان از این طرح و ایجاد فرصت های شغلی بیشتر در مناطق محروم خواهد شد. تجربه مرکز خیاطی رباط طرق نشان

برنامه های توانمندسازی زنان در حاشیه شهر می تواند نقش حیاتی در بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی خانواده ها ایفا کنند. مرکز رویش رباط طرق نمونه ای موفق از این دست برنامه هاست که با حمایت شهرداری مشهد به آموزش و توانمندسازی زنان نیازمند این منطقه شهری می پردازد. هادی شاکری، پیشران این مرکز، در مصاحبه ای به تشریح فعالیت ها و چالش های این مرکز پرداخت.

### مهارت آموزی تا خوداشتغالی

در شش ماه گذشته پانزده زن در این مرکز آموزش دیده اند و هم اکنون حدود هفت نفر به صورت فعال در این مجموعه مشغول به کار هستند. آموزش های ارائه شده بر پایه توانمندسازی است و به ایجاد اشتغال برای مهارت آموزان منجر می شود. برخی مهارت آموزان پس از فراگیری مهارت، با مرکز همکاری می کنند و برخی دیگر به صورت

می دهد با حمایت و برنامه ریزی صحیح می توان به توانمندسازی زنان در مناطق محروم و بهبود وضعیت زندگی آن ها کمک شایانی کرد.